

Το «Αθέατο Μουσείο» παρουσιάζει τον «Κρατήρα της Μάχης» (Κατερίνα Χουζούρη)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Για πρώτη φορά από την ημέρα της ανακάλυψής του, πριν από 140 χρόνια δηλαδή, εκτίθεται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, ο «κρατήρας της μάχης», μαζί με ένα από τα χρυσά κύπελλα που είχε στο εσωτερικό του.

Ο αθέατος έως τώρα αργυρός κρατήρας, μεταφέρθηκε (στις 25 Ιουλίου), παρουσία του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού Α. Μπαλτά, από το Εργαστήριο Συντήρησης Μετάλλων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, στην αίθουσα του Βωμού (αίθουσα 34) και εκτέθηκε σε προθήκη του Μουσείου. Εκεί θα βρίσκεται μέχρι τις 25 Σεπτεμβρίου, στο πλαίσιο της δράσης του «Αθέατο Μουσείο», που αναδεικνύει κάθε δυο μήνες ένα αριστούργημα από τις αποθήκες, από τον χώρο δηλαδή που εργάζονται οι επιστήμονες και ερευνητές.

Πρόκειται για ένα αριστουργηματικό έργο της μεταλλοτεχνίας του κρητομυκηναϊκού κόσμου, που προήλθε από τις ανασκαφές του Ερρίκου Σλήμαν στις Μυκήνες, το 1876. Ο αργυρός «κρατήρας της μάχης», παρουσιάζει την ηρωική μάχη δύο αντίπαλων ομάδων πολεμιστών, πάνω από έναν πεσμένο οπλίτη.

Το νέο έκθεμα, έχει ήδη προσελκύσει το ενδιαφέρον του επιστημονικού κοινού, καθώς η ανασύσταση της προέλευσής του κρατήρα, με τη μελέτη και παρουσίαση του ταφικού του περιβάλλοντος, «θα συμβάλουν στην ολοκληρωμένη αφήγηση της άγνωστης ιστορίας ενός νέου και πολλά υποσχόμενου μέλους της πολεμικής ελίτ, ενός πρίγκιπα της πρώτης δυναστείας του Μυκηναϊκού κόσμου, που έζησε βίο βραχύ με μεγάλες προσδοκίες», όπως τονίζεται στην ανακοίνωση του Υπουργείου Πολιτισμού, για το θέμα. Το κοινό θα έχει την ευκαιρία στις 28 Αυγούστου και στις 16 και 25 Σεπτεμβρίου, στις 13.00μ.μ., να ενημερωθεί από τους αρχαιολόγους για να συνομιλήσει μαζί τους, για το έκθεμα και την ιστορία του.

0 5cm

Τι έγινε όμως πριν από 140 χρόνια;[1] «Το Νοέμβριο του 1876, ο Ερρίκος και η Σοφία Σλήμαν, ανέσκαπταν τους πέντε πρώτους βασιλικούς τάφους, του περίφημου ταφικού Κύκλου Α των Μυκηνών. Στους τάφους αυτούς εντόπισαν για πρώτη φορά, αντικείμενα και ταφικά έθιμα άγνωστα μέχρι τότε στην αρχαιολογική έρευνα, που χρονολογούνταν στο 16ο αι. π.Χ., δηλαδή σε μια περίοδο του παρελθόντος, που ήταν έως τότε αχαρτογράφητη.

Κι εγώ ο τάφος V έγινε διάσημος για την περίφημη ταφή του εικοσιεπτάχρονου πολεμιστή, με την προσωπίδα που ονομάστηκε «του Αγαμέμνονα», ο τάφος IV είχε στο μέσον του την ταφή ενός πρίγκιπα μόλις 18 χρονών, στον οποίον είχαν χαριστεί τα περισσότερα και τα πολυτιμότερα κτερίσματα όλης της Μυκηναϊκής περιόδου (1600 - 1075 π.Χ.).

Ο πρίγκιπας του τάφου IV είχε λάβει ως δώρα πολλά μακρά ξίφη, χρυσελεφάντινα μικροτεχνήματα, καθώς και ορισμένα από τα πιο εντυπωσιακά χρυσά και αργυρά κύπελλα του κρητομυκηναϊκού κόσμου. Ο Σλήμαν παρατήρησε μεταξύ άλλων και ορισμένα αργυρά ελάσματα σε κακή κατάσταση, που έφερε στην Αθήνα και αριθμήθηκαν με τους αρ. ευρετηρίου 605-607. Κανείς όμως τότε δεν τους έδωσε σημασία.

Τα πολύτιμα κτερίσματα του Ταφικού Κύκλου Α, εκτέθηκαν στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο του Πολυτεχνείου, το Δεκέμβριο του 1877 και κατόπιν μεταφέρθηκαν στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο το 1893, όπου βρίσκονται έως σήμερα. Τα περίεργα αργυρά ελάσματα με αρ. ευρ. 605-607, έμειναν οριστικά στις

αποθήκες.

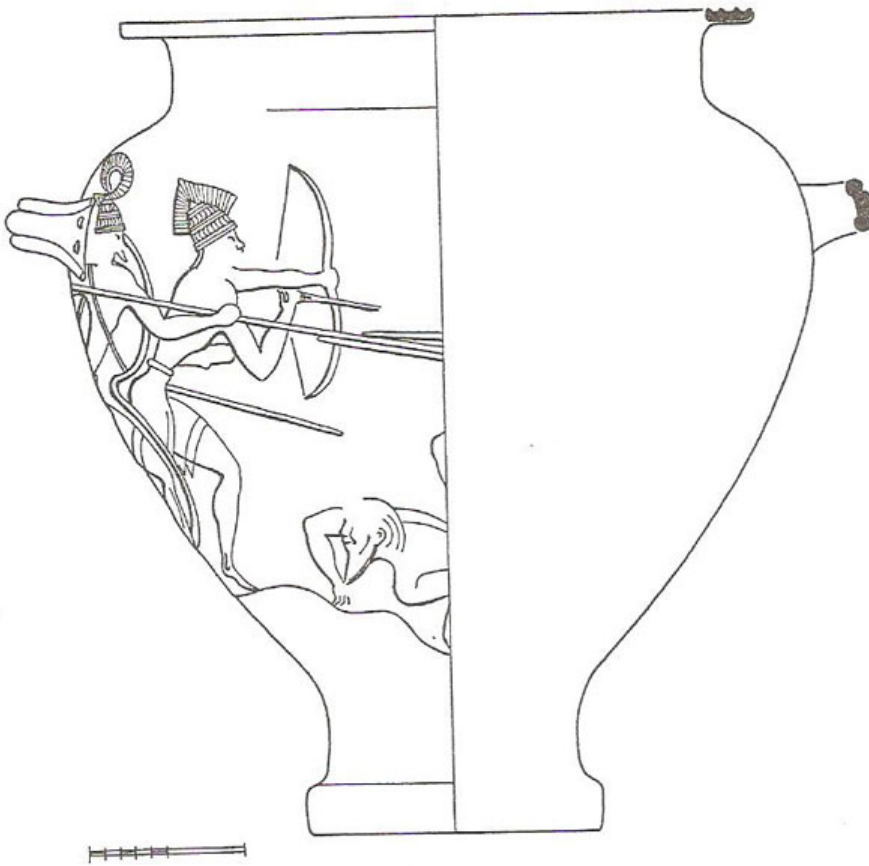
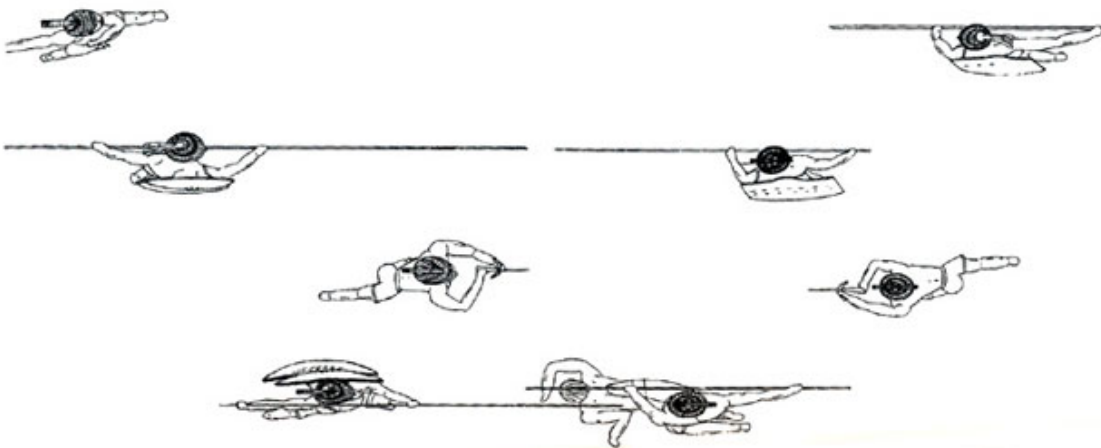
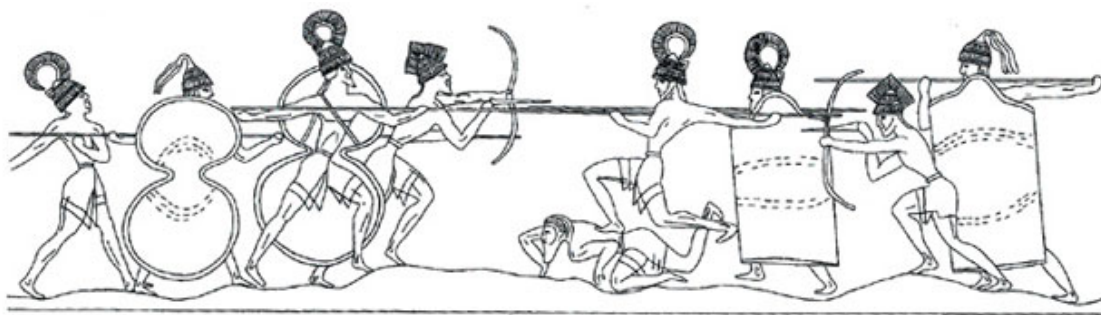

Fig. 2

Τη δεκαετία του 1960, ο Διευθυντής του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, Χρήστος Καρούζος εμπιστεύθηκε στην αρχαιολόγο, Αγνή Ξενάκη-Σακελλαρίου να μελετήσει εκ νέου τα ευρήματα του ταφικού Κύκλου Α, που ήσαν στις αποθήκες. Εκείνη εντόπισε την τεράστια σημασία των ελασμάτων με αρ. ευρ. 605-607 και με τη βοήθεια των συντηρητών του Μουσείου και ενός καλλιτέχνη, ανέστησε το μεγαλύτερο αργυρό αντικείμενο της Μυκηναϊκής αρχαιότητας: τον αργυρό κρατήρα του πολέμου. Το 1974 η Αγνή Ξενάκη-Σακελλαρίου, δημοσίευσε την αποκατάσταση του αγγείου σε διεθνές αρχαιολογικό περιοδικό. Ωστόσο, το αγγείο, λόγω της κακής κατάστασης διατήρησής του, δεν εκτέθηκε ποτέ και παρέμεινε στις αποθήκες, γνωστό μόνον στους ειδικούς επιστήμονες της πολεμικής εικονογραφίας του προϊστορικού Αιγαίου.

Η ανασύσταση του αγγείου από τα θραύσματα, απέδωσε τον περίτεχνο διάκοσμό του, που είχε γίνει με την έκτυπη τεχνική. Η μεγάλη ανάγλυφη ζώνη στο κύριο σώμα του κρατήρα, παρουσιάζει δύο ομάδες αντιμέτωπων πολεμιστών, που τους διακρίνει το διαφορετικό είδος των ασπίδων τους. Συγκεκριμένα, τέσσερις πολεμιστές με οκτώσχημες ασπίδες, εναντίον τεσσάρων με πυργοειδείς ασπίδες και ενός μαχητή, που έχει πέσει ηρωικά στο έδαφος, ανάμεσα στους αντιμαχόμενους.

Το 2003, ανακαλύφθηκε στα Αρχεία του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, το περίφημο «χειρόγραφο του Παναγή Σταματάκη», του Έλληνα αρχαιολόγου που συμμετείχε στις ανασκαφές των Σλήμαν και κατέγραφε κάθε ώρα και στιγμή και με λεπτομέρεια, κάθε εύρημα και τον τόπο της εύρεσής του, την ώρα που ερχόταν στο φως. Κάτι που δεν είχε φροντίσει να κάνει ο Ερρίκος Σλήμαν, στερώντας μας τη γνώση των ταφικών συνόλων (δηλαδή, σε ποιον νεκρό ανήκε τι).

Έτσι, σήμερα είμαστε σε θέση να αποδώσουμε τον μεγάλο κρατήρα, στην ταφή του πρίγκιπα και να γνωρίζουμε ότι μέσα του είχαν τοποθετηθεί ορισμένα από τα πιο εντυπωσιακά χρυσά και αργυρά κύπελλα...».

Κατερίνα Χουζούρη

[1] http://www.yppo.gr/2/g22.jsp?obj_id=65792